

dobra družba

izkoristimo potencial nevladnih organizacij

Stranke bi pomagale, po koščkih in z zadržki

Predvolilna analiza političnih programov je pokazala, da večina slovenskih strank na deklarativni ravni priznava vlogo in pomen nevladnih organizacij v demokratični družbi. Vendar pa po drugi strani nameravajo pogoje njihovega delovanja urejati parcialno, večinoma v sklopu posameznih tematskih področij (npr. humanitarne dejavnosti, kultura, socialna politika ipd.). Videti je torej, da je do enega osnovnih ciljev prizadevanj nevladnih organizacij – vzpostavitev enakih sistemskih pogojev delovanja za vse NVO - še dolga pot.

Večina slovenskih strank junija 2004 izjavilo, da so nevladne organizacije (NVO) zelo pomembne, da pa je to področje pri nas slabo razvito in da bi v Sloveniji morali izboljšati pogoje za njihovo delovanje. Analiza predvolilnih programov je septembra 2004 pokazala, v kolikšni meri so stranke svoje obljube v obliki konkretnih zavez dejansko prenesle v te dokumente. Analiza je zajela predvolilne programe Stranke ekoloških gibanj Slovenije, Stranke enakopravnih dežel, Liberalne demokracije Slovenije, Stranke mladih Slovenije, Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije, Nove demokracije Slovenije, Aktivne Slovenije, Slovenske ljudske stranke, Demokratične stranke upokoјencev Slovenije ter Združene liste socialnih demokratov. Anketo in analizo je opravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

Kljub napovedi vključevanja tem pogojev delovanja NVO, jih v svojih predvolilnem programu nista omenili Stranka enakopravnih dežel in Nova demokracija Slovenije. Zgolj bežno in na specifičnih vsebinskih področjih omenjajo vlogo nevladnih organizacij Stranka mladih Slovenije, Slovenska demokratska stranka ter Nova Slovenija. Slednja se v vprašalniku sicer ni zavezala vključiti teme NVO v svoj predvolilni program, podpira pa financiranje projektov in programov na področju kulture, pri zaposlovanju pa nameravajo spodbujati zaposlovanje s krajšim delovnim časom, ki bi bilo pod določenimi pogoji oproščeno plačila davkov, s čemer nameravajo olajšati poslovanje tudi neprofitnih dejavnosti.

Stranka ekoloških gibanj med programskimi poudarki navaja krepitev vloge civilne družbe, nevladnih organizacij in društev, ter ureditev statusa NVO. Prizadevala si bo tudi za širitev in vpliv civilne družbe in NVO v javnosti in na političnem prizorišču. Še posebej podpira okoljevarstveno usmerjene organizacije potrošnikov. Podobna kratka je v svojih obljubah

Demokratska stranka upokojencev Slovenije, ki se zavzema za vključevanje organizacij civilne družbe v priprave parlamentarnih odločitev. V največji meri podpirajo humanitarne organizacije, prizadevali si bodo za čimprejšnji sprejem zakona o invalidskih in humanitarnih organizacijah. V predvolilnem programu posebno pozornost posvečajo še ženskim organizacijam civilne družbe.

Aktivna Slovenija namerava zagotoviti razvoj socialnega podjetništva in se zavzema za razvojne spodbude v obliki nepovratnih sredstev tudi za razvoj in investicije v neprofitnem sektorju. Podpirajo transparentnost procesov javnega odločanja in vključevanja civilnih iniciativ ter nov pristop, ki bo gradil na partnerstvu v vladanju med državo in civilno družbo tako na nacionalnem kot na lokalnem nivoju. Zavzemajo se za učinkovito varstvo okolja in trajnostno rabo naravnih virov Slovenije, pri čemer stavijo tudi na okrepljen pritisk potrošnikov in okoljskih nevladnih organizacij.

Slovenska ljudska stranka meni, da vstop Slovenije v EU in NATO lahko zagotovi boljše pogoje za delovanje posameznika, podjetij, javnih institucij in civilne družbe in zato podpira civilno družbo pri njenih zahtevah po odgovornem ravnanju z državnim premoženjem. Kot nujno za participatno demokracijo ocenjujejo razvojne koalicije med vlado, zbornicami, strankami, sindikati in civilno družbo, cilj uveljavitve institucij civilne družbe se jim zdi samoumeven. Zavzemajo se za čimprejšnje sprejetje ustrezne davčne zakonodaje, ki bi stimulirala gospodarske družbe k donacijam, posameznike pa k opravljanju prostovoljnega dela. V okviru zaposlovanja se stranka med drugim zavzema tudi za razširitev programa javnih del.

Združena lista socialnih demokratov kot enega strateških ciljev označuje krepitev sodelovanja s civilno družbo in razvijanje partnerstev z nevladnimi organizacijami ter uveljavitev pravice javnosti do soodločanja pri sprejemanju predpisov ter različnih aktov državne uprave.

Obljublja ustvarjanje pogojev za delo in zaposlitev v neprofitnih organizacijah, ki jih omenja v vrsti prednostnih dejavnosti stranke na različnih področjih. Razvoj nevladnih organizacij in njihovo sodelovanje z zasebnim in javnim sektorjem bo spodbujala predvsem na področjih javne uprave, izobraževanja, turizma, stanovanjske politike in varstva človekovih pravic. Podporne sisteme za razvoj nevladnega sektorja bo stranka vzpostavljala na področjih socialne politike preko prenosa izvajanja socialnih storitev ter mladinskih in prostovoljnih aktivnosti ter povečanja finančne podpore njihovim dejavnostim. V okviru družinske politike se zavzema za zagotavljanje več sredstev programom nevladnih organizacij za pomoč otrokom in mladostnikom s težavami pri učenju ter pri starejših ljudeh in invalidnih članih družine.

Najobsežneje je nevladne organizacije v predvolilni program uvrstila Liberalna demokracija Slovenije, kar gre najbrž pripisati tudi dejstvu, da predsednik Vladne komisije za sodelovanje z nevladnimi organizacijami in vodja vladne delegacije v pogajanjih za sporazum med vlado in nevladnimi organizacijami, prihaja iz te stranke.

Stranka se v prvi vrsti zavzema za uspešen zaključek pogajanj med Vlado in NVO, za civilni dialog, ki temelji na pravilih odprtega komuniciranja, za upoštevanje partnerstva, za dolgoročno ureditev financiranja NVO ter za prenos pooblastil v nevladni sektor, kjer je to finančno in organizacijsko ter z vidika socialnega kapitala bolj učinkovito. Med načrti omenja uvajanje davčnih olajšav za podporo humanitarnega delovanja, športa in kulture, kar

nakazuje na ponovno parcialno urejanje pravnega okolja delovanja nevladnih organizacij. Več pozornosti civilni družbi stranka nameni v okviru informacijske družbe, kjer obljublja, da se bo lotila priprave zakona o posvetovanju in sodelovanju javnosti v procesih odločanja. Na področju socialne politike stranka osrednjo vlogo nevladnih organizacij vidi predvsem na področju javnega zdravja, kar bo natančneje opredelila v novem planu zdravstvenega varstva do leta 2014. Še bolj pa bo nevladni sektor vključila tudi v oblikovanje novih priložnosti za mlade.

LDS več pozornosti posveča nevladnim organizacijam, ki delujejo na področju kulture. Obljublja prenos nekaterih dejavnosti države tudi na organizacije civilne družbe, zavezuje se vzpostaviti izhodišča za boljši sistem davčnih olajšav za sponzorstva in donatorstva. Zagotovila bo tak način dotoka sredstev, ki tega dela slovenske kulture ne bo puščal v negotovosti. Prostorski problem nevladnih organizacij bo rešila s Centrom kulture, kjer bodo nevladne organizacije dobile svoje prostore, za katere mestna občina ne bo zaračunavala najemnine, podobne rešitve pa bo stranka preko kulturnega tolarja stimulirala tudi v drugih krajih po Sloveniji.

Na področju trajnostnega razvoja kot izjemno pomembno navaja partnerstvo med državo, lokalnimi skupnostmi in nevladnimi organizacijami ter med cilje uvršča krepitev soodločanja ljudi na lokalni ravni z novimi oblikami in pristopi za udeležbo civilne družbe.

Znotraj prometne politike se stranka zavzema za ustanovitev Sveta za promet, v katerem bi sodelovali tudi predstavniki civilne družbe.

Na mednarodnem področju se zavezuje, da bo kredibilnost zunanje politike skušala zagotoviti z oblikovanjem skupnih projektov z nevladnimi organizacijami in civilno družbo. Med prioritete naloge uvršča črpanje sredstev iz različnih skladov EU in v ta okvir uvršča pripravo zadostnega števila kvalitetnih projektov s strani nevladnih partnerjev.

Več: Alena Lipavec, vodja programa, 01 439 71 00, alena@umanotera.org, www.dobradruzba.org.